

ΦΟΒΙΣΜΟΣ

Ο Φοβισμός είναι το πρώτο **καθαρά μοντερνιστικό** κίνημα της πρωτοπορίας του **πρώιμου** 20ού αιώνα. Οι κύριοι εκπρόσωποι του είναι οι Ανρί Ματίς, Αντρέ Ντερέν και Μορίς ντε Βλαμένκ, όμως και καλλιτέχνες όπως οι Ραούλ Ντουφί, Ζορζ Ρουό, Ζορζ Μπρακ και Αλμπέρ Μαρκί συνδέθηκαν με την ομάδα στην σύντομη διάρκεια της δράσης τους που ξεκίνησε το 1905 και τέλειωσε το 1907 περίπου. Οι αρχές διακρίνονται στα έργα του Ματίς από το 1898 ο οποίος συνέχισε να τις εφαρμόζει σε όλη του τη σταδιοδρομία.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα ο καλλιτεχνικός κόσμος άρχισε ~~ξανά~~ να εκτιμά τους παραγνωρισμένους μετα-ιμπρεσιονιστές ζωγράφους όπως τους Σεζάν, Βαν Γκοχ, Σερά, Γκογκέν. Οι Φοβιστές διέκριναν στις τολμηρές αυτές χρωματικές συνθέσεις μια νέα αισθητική, μακριά από τον «λογοτεχνικό» συμβολισμό που κυριαρχούσε τότε και είχε καλύψει τους σχετικά άγνωστους πρωτοπόρους. Το 1905 εξέθεσαν σαν ομάδα στο Φθινοπωρινό Σαλόνι του Παρισιού (Salon d' Automne), με αρκετά έντονες και αρνητικές κριτικές και με χαρακτηρισμούς όπως «πρωτόγονοι» και «άγρια ζώα» (faunes) από όπου και πήραν το όνομα τους.

Τα βασικά τους μορφικά χαρακτηριστικά:

- Επίπεδες επιφάνειες
- Απλοποιημένα σχήματα, συχνά με περιγράμματα
- Έντονα και καθαρά χρώματα που διακρίνονται κάποτε από αρμονία και κάποτε αντίθεση
- Διακοσμητικά στοιχεία
- Απουσία συμβολιστικής ή μεταφορικής έκφρασης
- Ισοδύναμη ένταση θετικού και αρνητικού χώρου

Οι Hoppour και Fleming γράφουν για τον Ματίς πως η ζωγραφική του βγαίνει από την τέχνη παρά από την πραγματικότητα. Παρατηρεί τα χρώματα και τα σχήματα να αναδύονται από την ακούραστα δουλεμένη επιφάνεια (παρόλη την απατηλή της προχειρότητα), ώσπου αυτά να αποκτήσουν την δική τους υπόσταση που είναι κοντά στον δικό του εσωτερικό κόσμο παρά τα εξωτερικά αντικείμενα.

Εγκαταλείπουν την προσπάθεια να δημιουργήσουν την ψευδαίσθηση τρισδιάστατου χώρου, το εικονικό βάθος προέρχεται κυρίως από τις χρωματικές αντιθέσεις παρά από τις συμβάσεις του προοπτικού ή της φωτοσκίασης. Επηρεασμένοι από τον Βαν Γκοχ και τον Γκογκέν χρησιμοποιούν το χρώμα σαν μέσο έκφρασης, όπως και οι εξπρεσιονιστές αλλά αφαιρώντας από τα θέματα και τα αντικείμενα τους οποιαδήποτε συμβολική φόρτιση, ενώ ταυτόχρονα αποδίδουν μια ηδονιστική παρά απαισιόδοξη προσέγγιση, με πίνακες που ακτινοβολούν από το σφρίγος και τη χαρά της ζωής. Και ενώ αγαπήθηκαν γενικά από την κοινωνία, στην αρχή στόχος τους ήταν να θίξουν τα συμβατικά ήθη και αισθητική της αστικής κοινωνίας. Ο Βλαμένκ που ήταν αναρχικός έλεγε ότι έκανε με τη ζωγραφική αυτό που θα μπορούσε να κάνει με βόμβες. (Jude Weldon, Art the Whole Story)

Οι Φοβιστές χάθηκαν σαν κίνημα σύντομα αλλά επηρέασαν την ζωγραφική στην αμέσως επόμενη φάση του μοντερνισμού και κυρίως την μη-παραστατική τέχνη, τον κυβισμό και τον αφηρημένο εξπρεσιονισμό.